

چار چوب بانکی در دوران تحریم

شمیم طاهری

پس از خروج یک جانبه آمریکا از برجام، بانک‌های اروپایی تلاش کرده‌اند بادر پیش گرفتن اقداماتی، از تحریم‌های اولیه و ثانویه آمریکا مصون بمانند و همزمان، تعدادی از شرکت‌های اروپایی به همین دلیل ایران را ترک کرده‌اند. البته شرکت‌هایی که موفق شده‌اند شرکتی در بخش خصوصی ایران پیدا کنند که در لیست تحریمی SDN قرار ندارند، به دلیل ناتوانی در تضمین ایمنی خدمات بانکی ناچار به ترک ایران شده‌اند.

در نتیجه، یافتن یک راه‌حل بانکی بین ایران و اروپا، بیش از آنکه چالشی قانونی باشد، یک مساله عملیاتی برای شرکت‌های چندملیتی و کسب و کارهای کوچک و متوسطی است که می‌خواهند ارتباط خود را با ایران حفظ کنند. برای رسیدن به این هدف، یک چارچوب جامع بانکی نیاز است. ایجاد چنین چارچوبی می‌تواند به ارائه بهتر خدمات پرداختی و بیمه‌ای نیز کمک کند. این یادداشت ابعاد مختلف چنین چارچوبی را بررسی می‌کند که کلیات آن نخستین بار در اواخر بهار امسال مطرح شد.

لازمه موفقیت چارچوب مورد بررسی این است که بانک‌های تجاری ایران بتوانند با بانک‌های تجاری بزرگ اروپا برای تسهیل فعالیت شرکت‌های چندملیتی و کسب و کارهای کوچک و متوسط معامله کنند. در حال حاضر انجام چنین معامله‌ای بین بانک‌ها در کوتاه‌مدت ناممکن است؛ اما می‌توان نقشی را برای گروهی از موسسات مالی واسطه‌ای اروپایی به‌عنوان دروازه‌ای بین نظام مالی ایران و اروپا در نظر گرفت. این بانک‌های دروازه‌ای می‌تواند به سه دسته تقسیم کرد: نخست، بانک‌های کوچک اروپایی که تمایل دارند به مشتریان فعال در ایران خدمات بانکی ارائه دهند. دوم، آن گروه از موسسات مالی ایرانی که شعب خود را در اروپا حفظ کرده‌اند. این دسته از موسسات توانایی بیشتری برای کمک رساندن به شرکت‌های ایرانی برای حضور در بازار اروپا - در مقایسه با تسهیل عملیات شرکت‌های چندملیتی - دارند، اما مزیت آنها در برخورداری از ارتباط مستقیم با نظام مالی ایران و فعالیت تحت مقررات اروپاست. دسته سوم که در ماه‌های اخیر بسیار رایج به آن صحبت شده است، سازوکاری ویژه (SPV) را در برمی‌گیرد که می‌تواند از سوی دولت‌های اروپایی برای تسهیل سرمایه‌گذاری و تجارت در ایران تأسیس شود.

به دلیل اندازه کوچک و ساختار مالکیتی، ارتباط محدود با نظام مالی آمریکا ویژگی مشترک همه بانک‌ها و شرکت‌هایی است که در یکی از سه دسته معرفی شده قرار می‌گیرند. این موضوع به کاهش ریسک آسیب دیدن از تحریم‌های اولیه منجر می‌شود، اما مسکنی بار تطبیق برای حصول اطمینان از مصون ماندن در برابر تحریم‌های ثانویه آمریکارواری دوش این شرکت‌ها باقی می‌گذارد.

تلاش برای یافتن پاسخی به این پرسش که اروپا چگونه می‌تواند ابزارهای مالی بیشتری برای کسب استقلال از آمریکا به دست آورد سبب شد ایده تأسیس سازمانی در اروپا با سازوکاری شبیه به دفتر کنترل سرمایه‌های خارجی آمریکا (اوفک) مطرح شود؛ سازمانی که بتواند فعالیت شرکت‌های خارجی را رصد کند و میزان انطباق آنها با قوانین اروپا را بسنجد. چنین سازمانی می‌تواند علاوه بر تقویت چارچوب بانکی مورد بررسی برای تسهیل سرمایه‌گذاری و تجارت بین ایران و اروپا، به ارزیابی صلاحیت در انجام معاملات مالی بین بانک‌های

مرکزی کشورهای اروپایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بپردازد. این سازمان جایگاهی میان اوفک و شرکت‌های اروپایی خواهد داشت؛ به این ترتیب که ابتدا ملاحظات تطبیقی (انطباق با قوانین بین‌المللی) اوفک به آن منتقل می‌شود و سپس این سازمان بدون دادن هشدار غیر ضروری به اعضا و سهامداران شرکت اروپایی، موضوع را بررسی می‌کند و از آثار سوء راهبردهای پرفشار احتمالی می‌کاهد. این سازمان باید اهداف خود را در دو حوزه مختلف دنبال کند: تطبیق و محافظت قانونی. در حوزه نخست، چنین سازمانی باید استانداردها، ابزار و سازوکارهایی برای ارزیابی صلاحیت داشته باشد تا بتواند به کسب و کارها و بانک‌های اروپایی اطمینان بیشتری برای منطبق بودن فعالیتشان با قوانین بین‌المللی بدهد. هزینه این ارزیابی صلاحیت می‌تواند با الگو گرفتن از نمونه‌های موفق اروپایی مانند آنچه در آلمان انجام شده است، کاهش یابد. در مجموع، به کارگیری ترکیبی از اقدامات

معرفی شده می‌تواند بانک‌ها و کسب و کارهای اروپایی را راه ادامه فعالیتشان در ایران راغب کند. البته باید این مهم را در نظر گرفت که ایجاد این چارچوب جامع به تلاش سیاسی و اقدام هماهنگ پارلمان اروپا و دولت‌های اروپایی در طول چند ماه آینده نیاز دارد.

توسعه ایرانی بررسی می‌کند

زنگ خطر رشد اشتغال غیررسمی برای اقتصاد ایران

امین قلعه‌ای

تقاضا برای اشتغال در مشاغل غیررسمی رو به افزایش است و این خود زنگ خطری دیگر برای اقتصاد ایران است که حالا در گرداب بحران‌های مختلف گرفتار آمده. برابر آمارهای بخش زیادی از اشتغال ایجاد شده در دو سال اخیر در بخش غیررسمی اقتصاد کشور اتفاق افتاده است. اقتصاد غیررسمی یا زیرزمینی در سال‌های گذشته به ویژه در شهرهای بزرگ رشد زیادی داشته و یکی از دلایل اصلی آن، افزایش شکاف در آمدی میان طبقات جامعه و گسترش مهاجرت به شهرهای بزرگ بوده است. از منظر اقتصادی تعطیلی کسب و کارها، ورود ناهنگام سبیل متقاضیان کار، فقدان شرایط مناسب برای سرمایه‌گذاری و ایجاد مشاغل جدید از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار در رشد تقاضا برای مشاغل غیررسمی محسوب می‌شود. در حال حاضر یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های اقتصاد ایران، ایجاد اشتغال به واسطه ساختار جمعیتی خاص کشور به شمار می‌رود. بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۵ بیش از ۷۰ درصد جمعیت کشور در سن فعالیت و اشتغال (۱۵-۶۴ سالگی)، کمتر از شش درصد در سنین سالخوردگی (سنین ۶۵- سالگی و بیشتر) و نزدیک به ۲۴ درصد در سنین تا ۱۴ سالگی قرار دارند که نشان می‌دهد اقتصاد ایران بر مبنای معیارهای سازمان ملل در وضعیت پنجره فرصت جمعیتی قرار دارد.

آمار بیمه شدگان گویای

وضعیت است

برای یافتن مصادیق مشاغل

کاذب می‌توان به مشاغل کاذبی مانند توزیع برگه‌های تبلیغاتی شرکتها، مراکز آموزشی، فروشگاهها و دفاتر مختلف تجاری در گذرگاهها و خیابانها، فروش لباس، کفش پیراهن، شلوار، جوراب، فروشندگی در مترو و غیره به صورت محدود و با قیمت کم و البته بعضاً کم کیفیت لوازم آرایشی بانوان، فروش مواد غذایی و دهها مورد دیگر در قالب مشاغل غیررسمی و زیرزمینی قرار می‌گیرند. در این بین مشاغل زیرزمینی می‌توان به شغل‌هایی اشاره کرد که بر اساس قانون و عرف، فعالیت در آنها جرم محسوب می‌شود. مانند خرید و فروش مواد مخدر، قاچاق بنزین، قاچاق کالا، خرید و فروش و نصب تجهیزات ماهواره، خرید و فروش مشروبات الکلی و ... جمعیت شاغل کشور نیز در سال ۱۳۹۰ بیش از ۲۰.۵ میلیون نفر بود که این رقم در سال ۱۳۹۵ به ۲۲.۶ میلیون نفر رسید؛ به عبارت دیگر طی این دوره سالانه ۴۱۶ هزار نفر به تعداد شاغلان کشور افزوده شده است. این آمار در مقایسه با دهه گذشته نشان دهنده بهبود نسبی در وضعیت اشتغال کشور است. بر اساس نتایج آخرین طرح آمارگیری نیروی کار در پاییز ۱۳۹۶ جمعیت شاغل کشور به رقم ۲۳.۳ میلیون نفر افزایش یافته یعنی در یکسال گذشته به شکل بی‌سابقه‌ای بیش از ۹۵۷ هزار نفر به جمعیت شاغل کشور اضافه شده است. از این میزان ۳۴۴ هزار نفر به طور خالص در بخش صنعت جذب شده‌اند (بیش از ۴۵ درصد از اشتغال جدید) و سهم بخشهای خدمات و کشاورزی نیز به ترتیب معادل ۳۹.۲ و ۱۵.۳ درصد بوده است. البته آمارهای موجود

بیانگر کیفیت اندک وضعیت ناپایدار اشتغال ایجاد شده است چون از مجموع ۶۱۵ هزار شغل خالص ایجاد شده در سال ۱۳۹۵ تنها ۲۹ درصد مشمول بیمه شده‌اند و سهم شاغلان ۱۵ ساله و بیشتر با ساعت کار معمول ۴۹ ساعت و بیشتر در پاییز ۱۳۹۶ برابر با ۳۷.۵ درصد بوده است از این رو باید گفت بخش زیادی از اشتغال ایجاد شده در دو سال اخیر در بخش غیررسمی اقتصاد کشور و بار عمده اشتغالزایی نیز بر دوش بخش خصوصی بوده است به نحوی که ۹۲ درصد اشتغال ایجاد شده در سال ۱۳۹۵ توسط بخش خصوصی بوده و سهم اشتغال در این بخش در این دهه با بیش از ۱۰ درصد افزایش به ۸۴ درصد افزایش یافته است. هادی ابوی فعال حوزه کار در این باره می‌گوید: «اقتصاد غیررسمی سهم بالایی از نیروی کار در کشورهای در حال توسعه را تشکیل می‌دهد و در کشور ما هم در سالهای گذشته عمده‌تا به دلیل بالا بودن نرخ بیکاری، بخشی از نیروهای فعال اقتصاد به بخش غیررسمی یا اصطلاحاً زیرزمینی وارد شده‌اند».

ایجاد شغل پایدار راه حل

مشکل است

کارشناسان اقتصادی رشد مشاغل غیررسمی را نتیجه طبیعی عدم تحرک در اقتصاد ارزیابی می‌کنند. عدم تحرکی بواسطه مجموعه‌ای از عوامل درون اقتصاد و بیرون آن ایجاد شده از شرایط نامناسب کسب و کار، مقررات دست و پاگیر تا شرایط نامناسب سیاست خارجی تحریم‌ها. واقعیت این است که مشاغل زیرپله‌ای یا زیرزمینی مشاغلی با ساعات کار کمتر در کنار شغل اصلی افراد است که عمدتاً تحت

تقاضا برای اشتغال در مشاغل غیررسمی روبه افزایش است و این خود زنگ خطری دیگر برای اقتصاد ایران است که حالا در گرداب بحران‌های مختلف گرفتار آمده. برابر آمارهای بخش زیادی از اشتغال ایجاد شده در دو سال اخیر در بخش غیررسمی اقتصاد کشور اتفاق افتاده است

تاثیر وضعیت اقتصاد کشور در جامعه گسترش می‌یابد. علی اکبر لبافی اقتصاددان در این مورد می‌گوید: «دستفروشی و مشاغل کاذب در سال‌های آینده روبه گسترش خواهد رفت و نشانه‌های آن نیز هم‌اکنون در گوشه و کنار شهر، متروها و پارک‌ها دیده می‌شود، لذا دولت باید به سمت مشاغل پایدار و ایجاد شغل‌های ارزان و کم هزینه برود در غیر این صورت بارشده روزافزون و افزایش سریع این گونه شغل‌ها تا چند سال آینده روبه رو خواهیم شد که بازار کار را قبضه خواهند کرد.» ایجاد اشتغال و رشد تولید از مدت‌ها پیش به عنوان یکی از مسائل اصلی کشور از سوی مسئولین و کارشناسان اقتصادی مطرح می‌شود. ایجاد اشتغال پایدار اما تنها از مسیر انجام اصلاحات بنیادین در ساختار اقتصاد ایران میسر است و نه اجرای طرح‌های موسمی و با اتکا به درآمدهای نفتی. یک کارشناس اقتصادی در این باره می‌گوید: «سخت‌گیری‌های مالیاتی و بیمه‌ای هم در این زمینه اثرگذار

است؛ مجوزهایی که برای مشاغل مختلف باید گرفته شود، هزینه‌های سربار ناشی از عوارض شهرداری داشتن مجوز اصناف و پروانه کسب و کار و قیمت حامل‌های انرژی همه عواملی است که باعث شده افراد دارای مشاغل غیررسمی خود را به دردمسر نیندازند و به جای ایجاد یک واحد صنعتی در کنار خیابان بساط کرده جنس خود را بی‌دغدغه بفروشند.» از سوی دیگر اما برخی کارشناسان اقتصادی معتقدند که ورشکستگی واحدهای تولیدی بزرگ در نتیجه کاهش بهره‌وری اقتصادی خود منجر به بیکار شدن تعدادی از کارگران و روی آوردن آنها به مشاغل زیرزمینی شده است. بر اساس گزارش معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهورهای شهرداری تهران که با همکاری موسسه راهبردهای بازنشتی صبا از چشم‌انداز اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۷ ارائه شده، از ۲۵.۸ میلیون نفر جمعیت فعال کشور در سال ۱۳۹۵ بیش از ۳.۲ میلیون نفر به دلیل فراهم نبودن زمینه کاری در گروه بیکاران قرار گرفته‌اند که از این تعداد علت بیکاری بیش از ۸۵۰ هزار نفر اخراج یا تعدیل یافصلی بودن فعالیت گزارش شده است. این موضوع نه تنها به ساختار تولید و اشتغال برمی‌گردد بلکه از بعد فقر و رفاه نیز قابل تامل و بررسی است. آمارها نشان می‌دهد که حداقل دستمزد اسمی سالانه از ۳۹.۶ میلیون ریال در سال ۱۳۹۰ با رشد سالانه متوسط ۱۸.۸ درصد به رقم ۱۱۱.۶ میلیون ریال در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است در حالی که متوسط رشد سالانه شاخص قیمت مصرف کننده (CPI) طی همین دوره ۱۷.۹ درصد بوده که می‌توان نتیجه گرفت رشد حداقل دستمزد واقعی سالانه پایین و کمتر از یک درصد (متوسط ۰.۸ درصد) بوده است.

سرمایه‌گذاری

تنه‌اره اشتغالزایی

برابر پیش‌بینی‌ها جمعیت ایران در سال ۱۳۹۷ به بیش از ۸۱.۹ میلیون نفر افزایش می‌یابد که این افزایش عمدتاً در گروه‌های سنی تا ۹ سال و ۳۰ تا ۶۴ سال خواهد بود و به معنی افزایش متقاضیان کار است. لذا پیش‌بینی می‌شود امسال بیش از ۸۴۰ هزار نفر به جمعیت فعال کشور افزوده شود که بخش عمده‌ای از آنان را جوانان و به ویژه فارغ التحصیلان دانشگاهی (۸۰ درصد) تشکیل خواهند داد. خلق فرصتهای شغلی جدید برای کاهش نرخ بیکاری سالانه به میزان ۰.۸ درصد در طول برنامه ششم توسعه نیازمند افزایش تعداد شاغلان کشور به بیش از ۹۵۰ هزار نفر در سال ۹۷ است. دولت در

استفاده از مسیرهای پیشتر پیموده شده، نظیر اختصاص بودجه دولتی برای اشتغالزایی قطعاً مسیر تازه‌ای را پیش پای اقتصاد ایران نخواهد گذاشت. از همین رو باید گفت تسهیل فرآیند کسب و کار و فراهم آوردن زمینه جذب سرمایه‌گذاری تنها راه ایجاد اشتغال پایدار و از میان رفتن مشاغل زیرزمینی است

قانون بودجه سال ۱۳۹۷ بیش از ۳۰ هزار میلیارد ریال از منابع عمومی برای انجام مداخلات توسعه‌ای و کمک به طرح‌های سرمایه‌گذاری اشتغالزاد را قالب بلاعوض، یارانه سود و کارمزد تسهیلات پیش‌بینی کرده است؛ همچنین قانون استفاده از منابع صندوق توسعه ملی برای اشتغال مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۷ تداوم یافته و بخش عمده‌ای از پرداخت منابع از طریق سیستم بانک‌های عامل در نیمه اول سال ۱۳۹۷ صورت گرفته که در جهت‌دهی منابع مالی به مناطق روستایی و عشایری به خصوص کسب و کارهای غیر کشاورزی و فعالیت‌های صنایع تبدیلی و تکمیلی در مناطق روستایی و عشایری موثر واقع شده است. در کنار این حمایت‌ها منابع مالی لازم برای تداوم برنامه مداخلات توسعه‌ای دولت در بازار کار در قالب مهارت‌آموزی و کارورزی و همچنین طرح مشوق‌های بیمه سهم کارفرمایان در تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ لحاظ شده است که با تأمین اعتبار لازم برای این نوع سیاست‌گذاری‌ها انتظار می‌رود روند اشتغالزایی فعلی در کشور حفظ شود.

بیان این جمله در شرایط امروز جامعه کشور دشوار تر از همیشه است اما باید پذیرفت که دولت موظف به فراهم آوردن شرایط مناسب برای رشد سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در بخش‌های مختلف اقتصاد ایران به منظور ایجاد اشتغال پایدار، رشد اقتصادی و توسعه است. در این میان استفاده از مسیرهای پیشتر پیموده شده، نظیر اختصاص بودجه دولتی برای اشتغالزایی قطعاً مسیر تازه‌ای را پیش پای اقتصاد ایران نخواهد گذاشت. از همین رو باید گفت تسهیل فرآیند کسب و کار و فراهم آوردن زمینه جذب سرمایه‌گذاری تنها راه ایجاد اشتغال پایدار و از میان رفتن مشاغل زیرزمینی است.

این صنعت به رونق صادرات شیرینی کمک کند. به گزارش ایسنا نخستین نمایشگاه تخصصی معرفی توانمندی قنادان ایران از ۱۹ تا ۲۱ آذرماه امسال در هتل المپیک تهران، برگزار شده و بازدید برای عموم آزاد است.

صادرات رسمی شیرینی نداریم و تنها صادرات این محصولات به صورت چمدانی و مسافری به کشورهای اروپایی، کانادا و کشورهای حاشیه خلیج فارس و آسیای میانه صورت می‌گیرد که از مسئولان درخواست می‌کنیم برای ارزیابی بیشتر

موظفند محصولات خود را با این نرخ‌نامه به مردم بفروشند و با توجه به در پیش داشتن دو رویداد شب یلدا و شب عید اعلام می‌کنیم که تا پایان سال هیچ‌گونه افزایشی قیمتی روی شیرینی اعمال نمی‌شود و اگر مردم در افزایش قیمت گران‌فروشی، کم‌فروشی و کمبود کیفیت مواجه شدند، می‌توانند با سامانه ۱۲۴ یا اتحادیه قنادان تماس بگیرند تا با متخلفان برخورد شود.

او ادامه داد: میزان تولید شیرینی چندان دقیق و مشخص نیست اما مسلماً به بیش از نیاز داخلی شیرینی تولید می‌شود اما

بازار صدرصد بوده است که البته در برخی از موارد تا حدود ۱۳ درصد نیز افزایش قیمت داشته‌ایم. از سوی دیگر نیز در پی افزایش قیمت گندم به کیلویی ۱۶۰۰ تومان، قیمت آرد نیز که البته آرد مرغوب با گلوتن بالاست، با افزایش قیمت بیش از ۱۵ هزار تومانی در هر کیسه ۴۰ کیلویی مواجه شد و به حدود ۸۵ هزار تومان رسیده است.

وی افزود: با وجود افزایش هزینه‌های تولید شیرینی برای قنادان، نرخ انواع شیرینی از سوی اتحادیه اعلام شد و همه واحدهای صنعتی زیرمجموعه این اتحادیه

رئیس اتحادیه دارندگان قنادی و کافه قنادی تهران اعلام کرد که با وجود افزایش هزینه‌های تولید مانند مواد اولیه، برای انواع شیرینی تا عید گران نمی‌شود و مردم نگران افزایش قیمت آن در شب یلدا و نوروز نباشند.

به گزارش ایسنا، علی بهره‌مند امروز در نشست خبری اولین نمایشگاه تخصصی معرفی توانمندی‌های قنادان ایران که در هتل المپیک برگزار شد، اظهار کرد: حداقل افزایش هزینه تولید مواد اولیه دیگر هزینه‌ها برای قنادان در سال جاری و در پی نوسانات

خبر

رئیس اتحادیه قنادی و کافه قنادی اعلام کرد

شیرینی تا عید گران نمی‌شود